

Dkt. Marv Wilson, Manabii, Kipindi cha 21, Habakuki

© 2024 Marv Wilson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Marv Wilson katika mafundisho yake kuhusu Manabii. Huu ni kipindi cha 21 kuhusu Kitabu cha Habakuki.

Sawa, niko tayari kuanza.

Tuombe. Tunapoanza wiki hii, Baba yetu, tunakutazama. Tunajua una majibu pale tunapouliza maswali, lakini tunatambua sasa tunaona kupitia kioo kwa giza.

Tunajua kwa sehemu tu. Kwa hivyo hata maishani tunapopata majibu machache ya maswali yanayotutatanisha, tunaomba kwamba tuwe na imani kwako kwamba hatimaye, tutajua hata kama tunavyojulikana. Ninaomba kwamba tunapotafakari ujumbe wa Habakuki kwamba tutaelewa baadhi ya mada za kudumu na za milele zinazotokana na kitabu hiki kidogo ambazo zinaweza kutusaidia kubaki katika njia hiyo kama wafuasi wako. Ninaomba hivi kupitia Kristo Bwana wetu. Amina.

Hii ni ukumbusho tu kwamba wiki ijayo, tutakuwa na Pasaka yetu ya dini mbalimbali pamoja Jumatano.

Tutashughulikia usafirishaji wa hilo katika darasa lingine au mawili. Leo mada yetu ni Habakuki, ambayo nilisema ilikuwa theodicy. Theodicy inamaanisha uthibitisho wa njia za Mungu, haki, nguvu, upendo wa Mungu katika ulimwengu uliochanganyikana.

Pale ambapo Biblia inatangaza kwamba Mungu ni mwenye haki na hahusiani kwa njia yoyote na uovu, basi tunawezaje kutatua hili katika mawazo yetu? Habakuki anachanganyikiwa, na anaingia katika mazungumzo haya na Mungu. Sura ya 1 na ya 2 zinahusu kuuliza maswali haya na kujibu mazungumzo haya kati yake na Mungu. Kwa hivyo anauliza maswali mawili.

Tutaangalia maswali au malalamiko haya. Ndiyo maana wakati mwingine hujulikana kama nabii wa mwanafalsafa. Biblia haina wanafalsafa, lakini wakati mwingine Biblia huibua maswali ambayo pia ni muhimu kwa wanafalsafa.

Katika sura ya tatu, baada ya kurudi na kurudi katika raundi mbili na Mungu katika malalamiko yake na kusikiliza kile Mungu anasema kuhusu malalamiko yake, kisha katika sura hiyo ya tatu, tunakuja na udhihirisho huo mkuu wa theofania wa Mungu kwa maneno makubwa kuliko maisha. Ambapo mwishoni mwa mjadala, ukitaka, mjadala huu wa pande mbili, kile Habakuki anachopata mwishoni ni Mungu, si jibu la busara kwa swali la theodicy. Sasa mambo machache kuhusu historia ya kitabu hiki.

Labda iliandikwa kuelekea mwisho wa utawala wa Yosia. Labda iliandikwa miaka 15, labda miaka 20 kabla ya kupinduliwa kwa ufalme wa kusini. Inaonekana kwamba usawa wa mamlaka ulikuwa tayari umebadilika.

Kumbuka, tarehe 612 ni muhimu kwa historia ya Agano la Kale. Hiyo ndiyo tarehe ambayo Ninawi ilianguka. Na baada ya hapo, sasa, Babeli iko katika kiti cha uongozi kikamilifu katika Mashariki ya Karibu ya kale na ndiyo tishio jipya linalokuja.

Inaonekana ni nani anayefikiria Habakuki anapohoji hekima ya Mungu kuhusu kuwatumia Wakaldayo kuja kushughulikia tatizo hili la uovu linalomsumbua? Katika sura ya mwisho ya Habakuki, baadhi ya wasomi wamehoji kama ilikuwa sehemu ya asili ya kitabu. Hakika ni ungamu la kumwamini Mungu.

Inaonekana ilitumika katika ibada ya hadhara. Utaona nukuu za kiliturujia katika sura ya 3 kuhusu Shigionoth, ambayo ni mafundisho ya muziki, na bila shaka, marudio ya Sila hao watatu ambayo hayapaswi kutafsiriwa. Aina fulani ya mwelekeo wa muziki.

Labda ni mapumziko wakati muziki unaweza kuingia kwa ajili ya kipindi cha kati na msomaji anapumzika kutafakari na kufikiria mistari iliyopita. Hakuna anayejua maana ya Sila, lakini inaonekana ilikuwa kitu kilichotumiwa na wanamuziki wa hekaluni na huenda kilihusisha aina fulani ya mapumziko ya muziki. Wengi wetu hatusomi Apokrifa kila siku.

Hakika ni sehemu ya Biblia ya Kikatoliki lakini si sehemu ya Biblia ya Kikristo. Hata hivyo, ingewashangaza Wakristo wengi huko Amerika kujua kwamba Apokrifa ilijumuishwa katika nakala nyingi za Biblia za Kiingereza hadi mwanzoni mwa miaka ya 1800. Ukweli kwamba Apokrifa imeondolewa kutoka RSV, NIV, tafsiri mbalimbali tunazotumia leo, ESV, na zingine ni jambo la kisasa.

Ninataja Apokrifa kwa sababu kitabu kidogo cha Bell and the Dragon katika Apokrifa kinamtaja Habakuki. Ninasoma aya ya kuvutia katika Bell and the Dragon. Ni hadithi na ni hadithi fupi sana katika maandishi ya Apokrifa.

Katika mistari ya 33-39, inasema, Nabii Habakuki alikuwa Yudea, naye alikuwa amepika kitoweo na mkate uliovunjika vipande vipande kwenye bakuli na alikuwa akienda shambani kuwapelekea wavunaji wakati malaika wa Bwana alipomwambia Habakuki, mpelekee chakula cha jioni ulicho nacho Babeli kwa Danieli katika tundu la simba. Na Habakuki akasema, Bwana, sijawahi kuiona Babeli, wala sijui tundu hilo. Ndipo malaika wa Bwana akashika taji ya kichwa chake, na nadhani hii ni kama paka mama anayemshika paka kutoka nyuma ya wavu.

Malaika wa Bwana akamshika kwenye utosi wa kichwa chake na kumwinua kwa nywele zake, na kwa kasi ya upepo, akamweka chini Babeli juu ya tundu. Habakuki akapaza sauti, Danieli, Danieli, ule chakula cha jioni ambacho Mungu amekutumia.

Danieli akasema, Mimi umenikumbuka, Ee Mungu, wala hujawaacha wale wanaokupenda.

Kisha Danieli akaamka na kula na malaika wa Mungu mara moja akamrudisha Habakuki mahali pake tena. Hiyo ni hadithi ndogo ya kuvutia. Waprotestanti wengi wangesema ni hadithi ya uwongo.

Hiyo ni kweli. Ni hitilafu. Hakuna kutajwa kwa tukio hilo katika Maandiko Matakatifu, lakini ni jambo la kuvutia sana kujumuishwa katika hitilafu.

Kwa hivyo, kitabu hiki labda kimeandikwa muda mfupi baada ya 612 na Wakaldayo walikuwa wakija kwa nguvu na, nadhani ilikuwa 612 au 612, nasahau. Nafikiria wasiwasi kwa watu wa Yuda. Yeremia alikuwa akionya kuhusu uhamisho kuanzia 627 na kwa hivyo Yeremia na Habakuki wangukuwa wa wakati mmoja.

Kuna orodha ya dhambi fulani za Wakaldayo kama zinavyoitwa. Wakaldayo na Wababeli ni sawa na dhambi ya Wakaldayo. Na orodha hiyo inapatikana katika sura ya 2 chini ya ole tano.

Ole wake yeye akusanyaye mali zilizoibwa, Ole wake yeye ajengaye ufalme wake kwa faida isiyo ya haki, Ole wake yeye ajengaye mji kwa umwagaji damu.

Ole wake yeye anayewanyweshwa jirani zake kinywaji. Na ole wake yeye anayeambia mti, fufuka! Kwa maneno mengine, ibada ya sanamu.

Ole hizi tano zinazopatikana katika sura ya 2 zinaonekana kushughulikiwa kwa taifa la Babeli, ambalo lilikuwa na tamaa hii ya ufalme na utajiri, fahari, na aina mbalimbali za uovu, ikiwa ni pamoja na ibada ya sanamu. Na hivyo, sura ya mwisho ya Habakuki inatumika katika sinagogi wakati wa Shavuot. Bila shaka, Shavuot ni Pentekoste, na wiki saba baada ya Pasaka inakuja sikukuu hii ya pili kati ya sikukuu tatu kuu za Kiyahudi ambapo hija zilifanywa hekaluni huko Yerusalemu.

Mada kuu ya sura ya 3 ni ipi? Umeisoma. Tena, ni ufunuo wa Mungu huyu mwenye nguvu anayepita duniani na kujifunua. Ufunuo huu wa Mungu uko katika zaburi hii kwa sababu labda sura ya tatu ya Habakuki inakaribia zaidi zaburi kwa jinsi ilivyoandikwa kuliko nyenzo za kawaida za unabii kama vile unabii, kwa mfano.

Sura hii ya tatu haipo katika nyenzo za Hati ya Bahari ya Chumvi inayoitwa Maoni ya Habakuki. Sasa, kuna aina mbalimbali za nyenzo zinazopatikana Qumran, ambapo Hati za Bahari ya Chumvi zinapatikana. Tunafikiria vitabu vya kibiblia vinavyopatikana Qumran, na hakika, kuna vitabu vingi sana vya kibiblia.

Lakini Kumbukumbu la Torati, Zaburi, na Isaya ndizo muhimu zaidi kwa upande wa nakala nyingi. Kuna kazi zingine zinazopatikana Qumran mbali na nakala za Maandiko

Matakatifu. Bila shaka, nakala za vitabu vyote isipokuwa Esta kwa ukamilifu au vipande vimepatikana.

Lakini Hati za Bahari ya Chumvi kuna hati zingine. Baadhi yake ni za apokrifa. Kuna hati zingine ambazo ni za kidini.

Kitabu cha Shukrani, Kitabu cha Mwongozo wa Nidhamu, wakati mwingine kiliitwa Utawala wa Jumuiya. Kitabu cha Vita ambacho kielezea jinsi Wayahudi hawa waliokuwa wamefika kwenye vita kuu ya mwisho pengine dhidi ya Warumi. Lakini kuna aina nyingine ya vitabu inayopatikana Qumran na hiyo ndiyo maana ya Kitabu cha Maoni cha Habakuki.

Kuna maoni mengine, na Maoni ya Habakuki yanatupa mfano wa mojawapo ya maoni ya awali kabisa kuhusu Biblia ya Kiebrania. Maoni ya Habakuki kwa kweli hayatoi sura ya tatu ya Habakuki, lakini yanatuonyesha njia ambayo wasomi wanaiita Midrash Peshet. Midrash Peshet inamaanisha maoni ya tafsiri kuhusu maandishi ya Kiebrania.

Neno Peshet linamaanisha kuelezea kihalisi. Na Midrash ni wazo hili la tafsiri, matumizi, wakati mwingine la kejeli au hadithi kama maelezo ya maandishi ya kibiblia. Kwa hivyo, Midrash Peshet.

Maelezo ya Habakuki katika sura mbili za kwanza ni aina ya ufafanuzi unaojulikana kama Midrash Peshet au ufafanuzi wa tafsiri. Jinsi walivyouweka ni mfano wa ufafanuzi kabla ya wakati wa Yesu. Kwanza unanukuu mstari huo.

Kwa hivyo, ukifungua Maelezo ya Habakuki, ungekuwa na mstari ulionukuliwa, na kisha unasema baada ya hapo, Peshet wa hili ni. Maelezo ya Peshet wa hili ni. Na kisha inaendelea kutumia maelezo ya Habakuki, cha kufurahisha, kwa matatizo ya sasa ya siku hiyo.

Kwa hivyo, walitaka kutazama-tazama wakiwa katika ulimwengu wa wakati huo, na maelezo mara nyingi yalipatikana kuhusiana na Warumi waliowazunguka na ulimwengu huo wa karibu. Sawa, sasa hebu tuangalie kitabu cha Habakuki chenyewe. Kitabu cha Habakuki ni kitabu chenyewe.

Kwanza kabisa, katika sura ya kwanza, mstari wa 1-4, tuna malalamiko au swali la kwanza la Habakuki. Mstari wa 1-4, nabii alimuuliza Mungu, akitumia maswali ya balagha, Mungu, kwa nini unaruhusu vurugu? Kwa nini unaruhusu uovu huu wote uendelee, bila kuadhibiwa? Na hivyo, mstari wa 2 unasema, Ee Bwana, niombe msaada hadi lini? Husikii au ninakulilia vurugu, lakini huokoi au kuokoa. Kwa nini unanifanya nitazame dhuluma? Kwa nini unavumilia uovu, uharibifu, na vurugu? Daima ziko mbele yangu, ugomvi, migogoro huongezeka, na sheria inaonekana imepooza kabisa.

Kwa maneno mengine, utawala wa Mungu ulikuwa suala lisilo na msingi. Udhalimu unaenda kwa mtoa bei mkubwa zaidi. Umepotoshwa.

Kwa hivyo, haya ndiyo malalamiko ya nabii. Na Mungu anarudi na jibu ambalo ataliadhibu. Sio jibu alilokuwa akilitafuta, kama unavyojua kutokana na kusoma maandishi hapa, lakini katika sehemu iliyobaki ya sura ya 1, hasa hadi mstari wa 11, kuanzia 5-11, jibu ni kwamba Mungu ataiadhibu Yuda kwa kutumia Wababeli.

Na unapoangalia andiko hapa, Mungu anasema katika mstari wa 5, Nitafanya jambo fulani katika siku zenu ambalo hamtaamini. Ninawainua Wababeli ambao, katika mistari inayofuata, wanaelezwa kama watu wasio na woga na wa kutisha, ambao farasi wao ni wepesi kuliko chui na wakali kuliko mbwa mwitu, nao wana farasi, nao wanaingia, nao wameazimia kufanya vurugu, mstari wa 9, nao wanakusanya wafungwa, kama vile kuchukua mchanga kidogo, hiyo ni sitiari au tashbihi iliyoje. Wanacheka miji yenye ngome, na hapa kuna kifungu kidogo kinachogusa masomo ya akiolojia ya kibiblia.

Wanajenga miamba ya udongo, mstari wa 10, ambao unatukumbusha vita vya kuzingirwa, jinsi watu walivyoingia kwenye miamba hadi ukutani ili waweze kupata nguzo ya kubomolea huko. Kwa hivyo, kwa kweli Ezekieli anatoa taarifa zaidi kuhusu miamba hii ya kuzingirwa ambayo iliwekwa katika sehemu fulani za mji zilizo hatarini. Sawa, kwa hivyo, hawa ni Wababeli, na hata hivyo, Habakuki anarudi na swali lingine.

Hajaridhika kwamba Mungu atawatumia Wababeli kwa njia hii maalum kwa sababu anaona Yuda kama waovu kidogo kuliko Wababeli. Wababeli ni watu waovu zaidi kuliko Wababeli. Na kwa hivyo, malalamiko yake ya pili ni hayo tu.

Kwa nini uwatumie Wababeli dhidi ya watu wako wa agano, ukiwatumia waovu zaidi kuwaadhibu wasio waovu sana? Hilo halina maana yoyote. Na kwa hivyo, anakuja katika sehemu iliyobaki ya sura ya 1 na malalamiko haya kwamba jinsi Mungu mtakatifu angeweza kuwaruhusu waovu kuwaadhibu wanyofu. Kwa hivyo, anamwelezea kama mtakatifu, mstari wa 12.

Tutaona usemi huo wa kuvutia tutakapomfikia Isaya, mtakatifu wa Israeli, ambao ni mojawapo ya usemi muhimu na wa kipekee kwa Isaya. Habakuki anatumia mtakatifu hapa. Umewateua kutekeleza hukumu? Umewateua kuadhibu? Habakuki amechoshwa kabisa na hili.

Mstari wa 13 unasema yote. Macho yako ni safi sana kutazama uovu. Huwezi kuvumilia uovu.

Namaanisha, wewe ni Mungu mtakatifu. Wewe ni Mungu wa haki. Kwa nini basi, unawavumilia wasaliti? Hao ni Wababeli. Kwa nini unanyamaza wakati waovu

wanapowameza wale walio na haki zaidi kuliko wao? Kwa hivyo, Mungu anawezaje kutumia taifa katili na la kikatili kama hilo? Na bila shaka, unataka mtaala wa maisha kuhusu taifa hilo.

Endelea moja kwa moja kwenye ole tano katika sura inayofuata ili kukuambia jinsi wanavyotoka kwenda kula chakula cha mchana. Kimaadili, anazungumza na kwa upande wa tabia mbaya. Kwa hivyo, wataingia na kama vile wavu au wavu wa kukokota unavyokusanya samaki kwa wingi.

Hilo ndilo Babeli itakalofanya. Wao ni watu waovu, nao watawakusanya watu wako kama samaki na idadi kubwa. Nao watakuwa wakicheka wakati wote, wakifurahia kwa furaha, mstari wa 15, juu ya anguko letu.

Na taifa hili litaendelea kutoa maji ya wavu wake, si tu kutuagamiza sisi bali hata mataifa mengine bila huruma. Usemi huo wa kuvutia, bila huruma, ni huruma. Bila shaka, mstari unaonukuliwa zaidi ninaoupata kutoka kwa wanafunzi wa Gordon mbele ya mtihani wowote ni Habakuki 3:2. Kwa ghadhabu, kumbuka huruma.

Lakini kuna sehemu mbili ambapo rehema hutokea hapa. Na moja ni neno la mwisho katika sura ya 1. Hivyo ndivyo Babeli ilivyo. Ni isiyoye na huruma.

Kwa hivyo, wito huu kwa Mungu ni kuwakumbuka watu wake, kuwahurumia hata katikati ya nyakati ngumu zijazo. Sasa, nabii anamalizia malalamiko haya ya pili kwa kusema kimsingi, sawa, nina tatizo hili kwamba utawatumia waovu zaidi kuwashughulikia wasio waovu sana. Na kimsingi anasema, Nitachukua msimamo wangu, nafasi yangu, ukutani, kama mlinzi wa ulinzi, nikiangalia huko nje kama Rabshake wa Isaya, nikiangalia huko nje na kupata jibu la aina fulani ya changamoto.

Na hivyo, 2:1, ambayo inamalizia malalamiko hayo ya pili, inasema, Nitasubiri jibu hilo kwa malalamiko haya ya pili niliyo nayo. Sasa, Mungu anarudije, kuanzia 2:2 na kujibu malalamiko ya pili? Kutoka katika sehemu hii ndogo kumetoka tafakari mbili muhimu zaidi kuhusu mstari mmoja katika historia nzima ya tafsiri ya Biblia. Marabi kama wafasiri Wakristo kwa karne nyingi wamekuwa wakipendezwa na, kwa namna fulani, je, kuna mstari mmoja katika Maandiko ambao ni muhimu zaidi? Au yote yanatokana na nini? Kuna msemo wa zamani kwamba shule mbili kuu za tafsiri katika siku za Yesu zilikuwa Hillel na Shammai.

Na, bila shaka, changamoto, je, unaweza kujumlisha yote yaliyopo kuhusu Torati kwa mguu mmoja? Bila shaka, Shammai, ambaye alikuwa mkali sana na mwenye maelezo mengi na mwenye tabia mbaya sana, hangeweza kufanya hivyo. Lakini wakati Hillel alipoulizwa na mpagani, je, unaweza kutoa muhtasari wa yote yaliyopo kuhusu Uyahudi kwa mguu mmoja? Alitoa jibu, kile kilicho na madhara kwako mwenyewe, usimfanyie mtu mwingine yeyote. Kila kitu kingine katika Maandiko ni ufafanuzi juu ya mada hiyo moja.

Toleo la kile kinachoitwa sheria ya dhahabu, watendee wengine kama ungependa wakutendee, ambalo linazungumzia swali hili la rehema na huruma. Na bila shaka, Hillel alijulikana kama mwenye huruma zaidi na labda mwenye huruma na mkarimu ikilinganishwa na njia kali na kali na ya kuhukumu wakati mwingine Shammai hujitokeza katika mijadala. Talmud ina mijadala 316 kati ya wanafunzi wa Hillel na wanafunzi wa Shammai.

Kufikia miaka ya 200, kulikuwa na Rabi Simlai , SIMLAI, ambaye alikuwa wa kwanza kuhesabu amri zote katika vitabu vitano vya kwanza vya Biblia. Hii leo inaitwa Sheria ya Taryag . Na ukienda kwenye Encyclopedia Judaica na kutafuta TARYAG, hiyo ni kifupi cha, vizuri inajumuisha herufi nne za Kiebrania, na unapopata nambari inayolingana na kila moja ya herufi hizo za Kiebrania, inatoka 613.

Kwa hivyo, Sheria ya Taryag , amri 613, amri 365 hasi, moja kwa kila siku ya mwaka, na 248 chanya ambazo Rabi Simlai aligundua. Lakini Rabi Simlai alijaribu kuelezea haya yote. Je, unaweza kupata katika maandiko amri moja inayosema yote? Inavutia, anatoa idadi kadhaa ya mipangilio na kupunguza mambo.

Anachofikiria ni kwamba Habakuki 2:4 ndiyo msingi wa Biblia ya Kiebrania. Mtu ambaye ni mwadilifu au mtu mwadilifu, yaani mtu aliye katika uhusiano wa agano na Mungu, ataishi kwa uaminifu. Hiyo ni kusema, anaishi kwa uvumilivu na uthabiti na anadumu humo kwa uthabiti na uthabiti wa azimio.

Kwa hivyo hata katika mawazo ya awali ya Kiyahudi tunaona, ikiwa kuna mstari mmoja katika Biblia, huu unatoka kwa Habakuki, sio kutoka kwa Torati, lakini unaelezea kwa ufupi kile ambacho kila mtu ameitwa kufanya. Na hiyo ina maana kwamba licha ya hali nyingine zote zisizobadilika duniani, na licha ya nyakati ngumu na matatizo yanayotuzunguka, unabaki pale, ukiishi maisha yako kwa uaminifu. Sasa, bila shaka, Martin Luther alichagua andiko hili hilo, na hili likawa kilio cha vita cha Matengenezo ya Kanisa.

Kwa sababu mara tatu katika Agano Jipya usemi huo ulichukuliwa kutoka Habakuki 2.4 na kufanywa upya kitheolojia kidogo, mwenye haki ataishi kwa imani. Sasa, katika Biblia, jibu la Mungu kwa malalamiko ya Habakuki, tukirudi kwenye muktadha wa asili hapa, jibu la Mungu ni kuandika ufunuo na kuuweka wazi kwenye vibao ili mtangazaji aweze kuufuata. Kwa maana ufunuo unangojea wakati uliowekwa, unazungumzia mwisho.

Haitakuwa ya uongo. Na ingawa itachelewa, isubiri, na hakika itakuja wala haitachelewa. Subiri nini? Naam, katika muktadha hapa, inaonekana kuwa inaitaka Babeli iangamie, watu hawa ambao watakuja na kuleta huzuni kwa ufalme wa kusini.

Lakini katika muktadha hapa, Babeli yenyewe itakuwa na siku yake, kwa hivyo inaonekana kwangu anaposema ingawa inakawia, isubiri, subiri 539 tunapoangalia hili. Subiri Uajemi, ambaye, katika 539, kwa kuinuka kwa Koreshi Mkuu, ataangusha taifa la Babeli. Katika mstari wa 4, kabla hujafikia kifungu hiki maarufu, mwenye haki ataishi kwa imani, au mwenye haki ataishi kwa uaminifu wake; inasema, tazama au tazama, amejivuna, tamaa zake si za unyofu.

Huenda hii inamwakilisha mfalme wa Babeli. Amejivuna sana, na matamano yake si mazuri. Mstari wa 5 unasema ana kiburi, hapumziki kamwe, na ana tamaa kama kaburi, hujikusanyia mataifa yote na kuwachukua mateka watu wote, je, wote hawatamdhiki kwa kejeli na dharau?

Kwa hivyo, inaonekana kimazingira kwamba mtu huyu amejivuna kwa kiburi, na bila shaka, Isaya 14 inazungumzia mfalme wa Babeli na kiburi chake. Kwa hivyo, labda yeye ni kundi hapa kwa ajili ya Wababeli. Lakini Uajemi kwa wakati utamwangusha chini huyu mwenye kiburi na Wakaldayo au Babeli hawawezi kuepuka hukumu kwa ajili ya mfalme wa Babeli.

Na hivyo, dhambi zake. Sasa, hii hapa tofauti. Muktadha wa awali wa hili ni kwamba lazima uendelee licha ya ulimwengu wako kuporomoka kukuzunguka, licha ya majeshi ya kigeni kuingia, licha ya mateso ya kisiasa.

Ufunuo wa Mungu unasema kwa azimio la uaminifu, thabiti, na thabiti la kuendelea na maisha yako ya kila siku. Unasema hivyo ndivyo unavyopaswa kufanya. Kuishi hapa basi kunamaanisha zaidi ya kulazimika kuwa na usalama.

Mtu mwadilifu, mtu mwema, anaokoka adhabu inayokuja kwa sababu ana ujasiri. Ni nini? Sauti ya muziki? Nina ujasiri. Nasikia mstari huo.

Na huu ni aina ya ujumbe kwamba hata iweje, kuendelea na mambo yako ya kila siku, unayafanya kwa ujasiri na kwa nguvu ya Bwana mwenyewe, ambaye ni bora kuliko maisha yenyewe. Hivi ndivyo unavyoishi. Sasa Paulo alikuwa na kusudi tofauti aliponukuu mstari huu.

Je, alinukuu nje ya muktadha? Naam, kwa maana moja, ndiyo; kwa maana nyingine, hapana. Waandishi wa Agano Jipya mara nyingi waliweka mizunguko tofauti kidogo ya kitheolojia au walikuwa na madhumuni tofauti ya jinsi wangetumia maandishi fulani ya Agano la Kale. Sasa kwa Paulo, Paulo alikuwa na hamu ya wokovu kwa imani.

Kwa Paulo, Ibrahimu alikuwa shujaa wake kwa sababu Ibrahimu alimwamini Mungu. Mwanzo 15:6. Na ilihesabiwa kwake kuwa haki. Kwa hivyo, Paulo anapomtumia Ibrahimu sana katika sura za kwanza za Warumi, je, ni kwa njia ya Paulo?

Alimwamini Mungu. Alimwamini Mungu. Si kwa matendo ya haki ya kibinadamu, bali kwa imani.

Na hivyo, kwa Paulo, msisitizo juu ya uchaji Mungu, si kwa matendo ya haki. Au kama tunavyojua katika Injili ya Imani, Injili ya Yohana, Pisteuo , kuwa na imani katika, kuamini. Hilo lilikuwa muhimu sana kwa Paulo.

Na pia, lengo la imani hiyo ni imani katika Kristo. Sasa, hakuna hata moja kati ya hayo, bila shaka, linalopatikana katika muktadha huu wa Habakuki. Hakuna tofauti ya matendo na imani inayoendelea hapa katika muktadha wa karibu.

Wokovu kupitia imani katika Kristo au kuhesabiwa haki kwa imani katika Kristo kama tunavyojua katika lugha ya kitheolojia ya Kanisa la Kikristo. Hilo halifanyiki hapa. Kwa mwandishi hapa, neno emunah ni neno muhimu sana.

Marabi walisitiza neno hili kwa sababu lilitumika kwa mara ya kwanza katika sura ya 17 ya Kutoka. Na maana yake halisi inapatikana hapo katika muktadha wa Waamaleki. Walikuwa wakiwaangamiza Waisraeli walipokuwa wakipita kwenye Rasi ya Sinai wakiwa njiani kupokea sheria huko Sinai.

Na hivyo, Yoshua anapata uzoefu wake wa kwanza wa kijeshi anapowaangamiza Waamaleki, lakini ni wakati tu Musa anapokuwa juu ya kilima na Haruni akiinua mkono wake mmoja kwa sababu walikuwa wamechoka na Haruni akiinua mkono mwingine. Na maandishi ya Biblia yanasema mikono ya Musa ilibaki kuwa ya emunah hadi jua lilipotua. Inatafsiriwaje? Kulingana na toleo ulilo nalo, imara au thabiti.

Na kwa hivyo, neno letu amina linatokana na mzizi huu. Unaposema amina, unasema nathibitisha hilo. Hilo ni imara, thabiti, na lenye msingi.

Hilo halitatoweka. Hilo linadumu. Kwa hivyo, mwenye haki ataishi kwa ajili yake, yaani, mwenye haki anayemjua Mungu wa Israeli ataishi kwa uthabiti au uaminifu usioyumba kwa ufunuo.

Hutavunjika wakati kila kitu kingine kinachokuzunguka kinavunjika, kwa hivyo imani inakupa uthabiti katika maisha yako. Imani si kitu kingine ila ni ufahamu hai wa uwepo wa kila mahali. Na kwa hivyo Biblia ni uthabiti, uthabiti unaokupa uthabiti wa ndani.

Unaona, tuna makosa, nadhani, ambapo inauzwa katika maeneo fulani ya Kikristo ambapo ukimjia Kristo, kwa namna fulani ni toleo la Pollyanna la sasa Kristo yuko pamoja nawe, na kila kitu kitakuwa sawa. Kile ambacho Biblia inakuahidi kweli ni uthabiti wa ndani, amani ya ndani, nguvu ya ndani, na uthabiti na utulivu wa roho. Toleo la Paulo la hili, kwa kweli, ukienda kwenye waraka wake wa furaha, ambao ni

Wafilipi, ambapo anasema furahini mara kumi na mbili katika waraka huo mdogo, ni mojawapo ya waraka wake wa gerezani.

Na Paulo alifungwa gerezani akiwa na pengine matumaini machache ya kuachiliwa huru na alizungumza na Wafilipi kuhusu jinsi walivyopaswa kuishi katikati ya magumu. Na, bila shaka, anasema furahini katika Bwana, furahini katika Bwana. Anasema nimejifunza kuridhika katika hali yoyote niliyo nayo.

Naweza kufanya mambo yote katika yeye anitiaye nguvu. Toleo la King James, Naweza kufanya mambo yote katika Kristo anitiaye nguvu. Sasa kwa Paulo, Paulo alijua kwamba hali za nje hazingefanya hivyo.

Ustoiki haukuwa jibu la Paulo, ingawa Wastoiki walikuwa wamekuwepo kwa karne kadhaa kabla ya Paulo. Sio kutabasamu na kuvumilia, neema na kuvaa. Paulo anazungumzia kuhusu kuchora kutoka kwa rasilimali nyingine kutoka ndani, ambayo alikuwa nayo.

Kristo anayeishi ndani, kama tafsiri moja ya Wafilipi 4:13, ni kwamba nina nguvu za kukabiliana na hali zote kupitia nguvu za yule anayeishi ndani yangu. Sasa hilo linaonyesha kitu kuhusu kifungu hiki na pia katika sehemu zingine ambapo mstari huu unajitokeza. Kwa mfano, katika sehemu zingine katika Waebrania 10:35-39, inatumika kwa maana kwamba wenye haki wataishi kwa imani.

Mwandishi wa Waebrania anasema msitupe ujasiri wenu, nao utathawabishwa sana. Mnahitaji kuvumilia ili mtakapoyafanya mapenzi ya Mungu mpate kupokea aliyoahidi. Kwa maana bado kitambo kidogo tu yeye ajaye atakuja wala hatakawia, inaonekana kama dokezo la kurudi kwa Yesu.

Lakini mwenye haki wangu, yaani, waaminio, wale walio katika agano na Mungu, lakini mwenye haki wangu ataishi kwa imani hata atakapokuja. Na akisitasita, sitapendezwa naye; lakini sisi si miongoni mwa wale wanaositasita.

Upande mwingine wa emunah ni kurudi nyuma, kuyeyuka, na kujisalimisha. Kwa hivyo, emunah ni ujasiri wa roho unaoweza kushikilia hapo katika nyakati ngumu. Kuna mwisho wa kuvutia wa sura ya 2 baada ya kuzungumzia uovu wa himaya hii ya Babeli, mji huu wa ole tano.

Sitazungumzia kuhusu maovu yote ya watu wa Babeli anapoyaorodhesha hapa. Lakini nataka kutoa maoni yangu hasa kuhusu mistari ya 18-20. Jambo lililoitofautisha dini ya Israeli na dini zingine ni ukweli, kama Abraham Joshua Heschel anavyosema, Mungu yu hai.

Yeye ni halisi. Na kile Habakuki anachofanya hapa kama kawaida ya aina ya unabii, kinachofanywa katika sehemu kadhaa na Yereemia na baadhi ya manabii wengine, ni

kuwadhihaki miungu shindani ya ulimwengu wakati huo kwa sababu hawako hai. Na ibada ya sanamu ya siku hiyo hatimaye ilishindwa kwa sababu ni Mungu wa Israeli pekee, kwa sababu alikuwa hai, ndiye angeweza kutoa ufunuo wa kweli na wa kweli.

Kwa hivyo, anasema katika mstari wa 18, sanamu ina thamani gani kwa kuwa mwanadamu ameichonga? Sanamu inayofundisha uongo. Kwa maana yeye anayeitengeneza anategemea uumbaji wake mwenyewe. Hutengeneza sanamu zisizoweza kusema.

Ole wake yeye aambiaye mti, fufuka, au jiwe lisilo na uhai, amsha. Je, linaweza kutoa mwongozo? Swali la balagha. Bila shaka sivyo.

Imefunikwa kwa dhahabu na fedha, lakini hakuna pumzi ndani yake. Dokezo hapa kwa sanamu ni kwamba si halisi. Kwa upande mwingine, Bwana yuko katika hekalu lake takatifu.

Dunia yote na ikae kimya mbele yake. Kabla ya dalali mkuu wa hisa, anayedhaniwa kuwa EF Hutton, kuanguka, labda miaka 10 iliyopita, walikuwa na moja ya matangazo bora zaidi kwenye TV. Iliendelea hivi: EF Hutton anapozungumza, kila mtu husikiliza.

Ingekuwa kama watu mia kadhaa wamekusanyika kuzunguka uwanja wa kijani ambapo mechi ya gofu inaendelea. Na ghafla, mtu anafungua mdomo wake na kimya, kimya kabisa. EF Hutton anapozungumza, kila mtu anasikiliza.

Wazo hili ni kuiacha dunia ikae kimya mbele ya Mungu huyu aliye katika hekalu lake takatifu. Anaweza kutoa ufunuo. Anatoa ufunuo.

Yuko hai, kama POD inavyosema. Kilele cha kitabu hiki, ni muhtasari wa kitabu, baada ya kutoa picha hii ya Mungu ambaye ni mkuu kuliko uhai. Na anatumia au kudokeza ufunuo uliopita.

Mungu huyu anayekuja kwa mada. Katika 3:3. Mungu huyu anayetoka kwa T-man, iliyokuwa kusini mwa Yuda. Mtakatifu huyu alijifunua kutoka Mlima Parani, iliyokuwa kusini mwa Kadeshi Barnea.

Kadeshi Barnea ilikuwa nini? Kwa nini ni muhimu katika Biblia? Ikawa kambi kuu jangwani, mahali ambapo wapelelezi kumi na wawili walitumwa, ambapo Israeli walipiga kambi kwa takriban miaka 38 huko Kadeshi Barnea. Na ambapo mmoja wa wanafamilia wa Musa alizikwa.

Kadeshi Barnea. Karibu na hapo kuna Mlima Parani. Lakini Mungu katika utukufu wake hufunika mbingu.

Sifa zake zimeijaza dunia, fahari yake ni kama jua linalochomoza. Miale yatoka mkononi mwake.

Alisimama na kuitikisa dunia. Alitazama na kuwafanya mataifa yatetememeke. Ni kama vile kiumbe huyu mkubwa, mkubwa kuliko viumbe hai anasimama mbele ya dunia nzima.

Ushairi umeinuliwa. Ni wa kutia chumvi. Umetiwa chumvi.

Ili kuisitiza kwamba dunia nzima imesimama mbele ya huyu mwenye nguvu. Ambaye mbele yake milima ya kale ilibomoka. Njia zake ni za milele.

Kuna marejeleo hapa, labda kwa kuvuka Bahari Nyekundu. Je, ulighadhibika dhidi ya bahari ulipopanda farasi wako na magari yako ya ushindi? Ulifunua upinde wako. Uliita mishale mingi.

Uliigawanya dunia kwa mito. Kutoka 15 inasema nini? Bwana ni shujaa. Wimbo wa Musa.

Miriamu kwenye Bahari Nyekundu. Jua na mwezi vilisimama tuli mbinguni kwa mng'ao wa mishale yako irukayo, kwa mng'ao wa mkuki wako unaometameta. Kwa hasira, ulitembea duniani, na kwa hasira, ukawapura mataifa.

Ulikuwa kuwaokoa watu wako, Mwokozi, mpakwa mafuta. Mpakwa mafuta ni nani? Israeli. Tena, tunaona katika manabii mada hii ya kuja kwa Mungu kwa Israeli, akiwakomboa Israeli.

Yule aliyeteuliwa na Mungu kwa madhumuni Yake duniani. Lugha hiyo inaonekana kwa nguvu kumrejelea Farao. Hii ni historia ya wokovu kwani Mungu tayari amekuja katika historia kuwakomboa watu Wake.

Ulimvunja kiongozi wa nchi ya uovu. Ulimnyang'anya kutoka kichwani hadi miguuni, ukawaangamiza Wamisri. Kwa mkuki wako mwenyewe, ulimchoma kichwani wakati mashujaa wake walipotoka kwa kasi kututawanya, wakifurahi kana kwamba walikuwa karibu kuwameza maskini waliokuwa wamejificha.

Uliikanyaga bahari kwa farasi wako, ukayatikisa maji makuu. Kwa hivyo dokezo hapa linaonekana kuwa linamhusu Mungu huyu ambaye ameingia katika historia ya Israeli jangwani kwenye Bahari Nyekundu. Alikuwa kuwa mkuu kuliko uhai ili kuwahifadhi, kuwaokoa, kama shujaa.

Na hivyo, mazoezi ya magnalia , neno ambalo kanisa lilitumia kwa shughuli kubwa za ukombozi za Mungu wa Israeli, mambo makuu, magnalia , ambayo yalirudiwa, yanasimuliwa. Na ikiwa tuna muundo wa hilo katika baadhi ya nyimbo bora

zinazokumbuka kazi za Mungu za kale, tunarudia, tunakumbuka. Kuna muundo wa hilo katika Maandiko.

Kisha, hitimisho la kitabu liko katika mistari ya 16b hadi mwisho. Anasema, Itabidi ningojee kwa subira siku ya msiba, ambayo, bila shaka, inahusiana na 2:3. Ingawa itakawia, ingojee. Hakika itakuja wala haitakawia.

Kwa hivyo, kuna hilo. Sawa, 539 KK, wakati Uajemi utakapoiangusha Babeli, ni jambo ambalo nitalazimika kusubiri kwa subira, siku hiyo ya msiba, ije kwa taifa linalotuvamia. Sasa, usemi huo mdogo labda unaashiria ukweli kwamba, kama unavyojua, kwa kipindi cha takriban muongo mmoja, Babeli ilileta majeshi yake kushambulia Yerusalemu kwa mashambulizi matatu makubwa kabla ya kupinduliwa kwa mwisho mwaka 586.

Kwa hivyo labda nabii alitarajia kwamba uvamizi ulikuwa tayari umeanza kutokea. Kisha anasema, ingawa mtini hauchanui maua wala kuchipuka, na hakuna zabibu kwenye mzabibu, mavuno ya mizeituni hayazai, na mashamba ya nafaka hayazai chakula, kuna watatu wetu wa kilimo wanaoturudia tena kama tulivyoona katika Hosea. Divai, mafuta, na nafaka.

Mambo makuu matatu ya uchumi wa kibiblia. Kwa hivyo, anasema, tuseme ni janga la kilimo. Pia, ufugaji wa wanyama unashindwa.

Hakuna kondoo zizini. Hakuna ng'ombe zizini. Lakini nitafurahi katika Bwana.

Tena, je, hii inaweza kuwa nyuma ya Paulo Mtume, ambaye huenda alitafakari kazi kama hizi katika wakati wake binafsi wa shida? Anasema, Nitafurahi katika Bwana, nami nitafurahi katika Mungu Mwokozi wangu, Mwokozi wangu. Bwana Mwenye Enzi Kuu ndiye nguvu yangu. Hivi ndivyo unavyopitia nyakati ngumu.

Bwana ndiye nguvu yangu. Ni imani ya ndani inayowaruhusu watu kushughulika na chochote kinachotokea. Anaifanya miguu yangu kushika vilele kama miguu ya mbuzi wa milimani, au kulungu, au kulungu.

Mungu humpa mtu kujiamini bila kufikiri. Kwa hivyo, mwishowe, hili ndilo neno langu la mwisho kuhusu hili. Uhusiano, kwa mtazamo wa kibiblia, unapewa kipaumbele kuliko mantiki.

Biblia haitoi majibu ya mwisho kila wakati. Inachotoa ni Mungu mwenyewe. Inatoa uhusiano, na uhusiano huo ndio mtu anaopata kupitia nyakati ngumu za maisha.

Katika nyakati mbaya zaidi, hata iweje, atamshikilia Bwana kwa uthabiti, kama vile Ayubu katika nadharia katika kitabu hicho. Jumatano, kwa darasa letu, tutakuwa na

mjadala wa kitabu cha Kushner. Kwa hivyo, hakikisha umesoma Kushner kufikia Jumatano.

Lete kitabu darasani ikiwa ungependa. Ningependa kupata maoni yako kuhusu Kushner. Ningependa kuwa na mjadala mzuri kuhusu kitabu hicho, kupata baadhi ya maoni yako, na nitashiriki nawe baadhi ya mawazo yangu kuihusu.

Ni nini kizuri kuhusu hilo, ni nini usichokipenda kuhusu hilo, na ni nini tunaweza kujifunza kuhusu kuuliza swali hilo hilo katika ulimwengu wa kisasa? Tutazungumzia wapi swali hilo? Sawa, hilo ndilo litakalotokea. Huyu ni Dkt. Marv Wilson katika mafundisho yake kuhusu manabii.

Huyu ni Dkt. Marv Wilson katika mafundisho yake kuhusu Manabii. Huu ni kipindi cha 21 kuhusu Kitabu cha Habakuki.